

Heinrich Schuckmann   Johann Henning

Disputatio Inauguralis De Triplici In Iure Consensu, Iussu, Auctoritate Et Ratihabitione

Rostochii: Kilius, 1654

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn81258130X>

Druck   Freier Zugang

Deutsche Litteraturgeschichte von Gerst

① Gehalt

② Autorität (Aussehen)

③ Bestätigung

H. Schuckmann (J. Hennings)

R. U. in 1654.

26

DISPUTATIO INAUGURALIS
DE
TRIPLICI IN JURE
CONSENSU, JUSSU,
AUCTORITATE ET RA-
TIHABITIONE,

Quam
AUXILIANTE DEO,
Decreto Amplissimi Jctorum Ordinis in Illustri
Rostochiensium Academia,

PRÆSIDE
VIRO

Nobilissimo, Amplissimo & Consultiissimo

DN. HENRICO SCHUCKMANNO,

J. U. D. Codicis Professore, Ducalis Consistorii
Assessore, & Facultatis Juridicæ DECANO Spe-
ctabili, Mæcenate suo Magno, Præceptore pluri-
mum honorando.

Pro Insignibus & Privilegiis in UTROQUE JURE
DOCTORALIBUS legitime consequendis.

*Pblice ante- & pomeridiano tempore
discutiendam exhibet*

JOHANNES HENNINGIUS,
CHILONIO-HOLSATUS.

*Habebitur in Auditorio Majori,
ad d. Aprilis.*

ROSTOCHI,
apud NICOLAI KILII, Academ. Typographi.
Anno M. DC. LIV.

71

I. N. D. N. J. C.
DISPUTATIONIS INAUGURALIS
DE
TRIPLICI IN JURE CONSENSU.

Positio I.

DE Triplici Consensu disputaturi, haud incommodè facere videbimur, si ab ipsa definitione exordiamur. Vix enim est, ut cum fructu ejus tractationem quis suscipere possit, si quid is sit ignoret. Vocabuli autem hujus varia significata & descriptiones videri passim possunt apud Philosophos.

Nobis in genere ita describitur: quod sit actus, quo duorum ultimata voluntas in unum concurrat, utroq; sciente & approbante *Connan. lib. 6 c. 1. n. 4.* Qui pro varietate materiae variè dividitur: Nos pro praesenti tractatione eum facimus triplicem. I. *Antecedentem.* II. *Concomitantem,* III. *Subsequentem.* DE JUSSU.

Consensus quid.

Quotuplex

II. *Antecedens Jussus* dicitur, & nihil aliud est, quàm consensus, qui negotium antecedit, *Bachov. ad pr. I. de Nupt.* Spectatur ut in aliis negotiis (neq; enim omnia hic nobis licet perstringere,) ita vel maximè in ipsis *Nuptiis* filiorum familias, & aliis *causis Acquisitionum & Alienationum* factarum ab ipsis liberis adhuc in potestate existentibus, ut est *causa Additionis hereditatis & Peculii.*

Jussus quid & in quibus locum habeat.

III. Quoad *Nuptias* liberorum adhuc in potestate existentium expeditum est, eos absq; hoc jussu *nuptias* contrahere non posse *pr. J. de Nupt. l. 2. ff. l. 12. l. 20. C. eod.* sive iste sit tacitus, sive expressus. Humaniter quippe receptum est, ut pro jussu etiam haberetur sola patientia, sive silentium patris scientis contrahi *nuptias* & non contradicentis *l. 5. C. d. t. l. 7. §. 1. ff. de Sponsal.* Consentit enim, qui non dissentit & contradicit *l. 11. §. ult. l. 12. §. 13. pr. ff. de his qui not. infam.* Et haec omnia ita dicente naturali atq; etiam civili ratione *d. pr. J. de Nupt. Naturali* quidem ideo, quòd natura ad ἀντίδωρα & gratitudinem simus obstricti *l. 25. §. 11. ff. de Petit. hered.* & cum à parentibus beneficiis maximis affecti simus, æquum est iis gratum animum ferre, quem nunquam melius offi-

In Nuptiis.

Idq; tum de jure Naturali.

A

ciosi-

Tum Civi-
li.

ciotiusq; declarare possumus, quam eorum consensum in contrahendis nuptiis requirendo. *Cirili*, partim ob patriam potestatem, partim ob jus sui heredis: vi enim patriæ potestatis liberi per se nihil ferme possunt *tot. tit. l. de patr potest.* Ex jure autem sui heredis habemus, quod hic nemini invito agnasci debeat §. 7. l. *de adopt. l. 12. §. 3 ff. de Captiv. & postlim. revers.* agnasceret autem, si filio liceret invito patre nuptias contrahere. Et ex hac Civiliratione intelligi potest, quare cum de Nuptiis nepotis quaeritur, non tantum avi, qui in potestate habet, sed & patris intermedii, licet jam in potestate non habentis, consensus requiratur *l. 16. §. 1 ff. de R. N. nisi specialiter aliud reperitur dispositum ut l. 3. l. 9 ff. d. t.* Sed idemne dicendum de Jure Canonico? sic fere putamus, idq; ex eo, quod multi Canones matrimonia sine patris consensu inita damnent, notante *D. Bicc. in Nucl. ex Colleg. Jur. Argent. l. 23. t. 2. th. 3. per c. an aliter i. e. nostrates 3. 30. q. 5. c. si verum i. caus. 31. q. 2. c. honorantur 13. c. hoc sanctum 16 32. q. 2. c. tua nos 26. de Sponsal. damnent; inquam, non ut ipso jure nulla: rata enim manere nec dissolvi debent c. veniens 13. c. cum apud 23. x. de Sponsal. c. cum causa x. de raptor. sed ut irreverentet & à liberis in eo graviter peccantibus inita, ut ex *Bellarmin. lib. 1. de matrimonio c. 19. propos. 3. & in fin. notat Magnific. ac Nobiliss. D. Mestertius Præceptor meus summè colendus tr. de Just. Rom. LL. lib. 2. dab. 1.**

An etiam
Canonico.

An Ratiha-
bitio hic
locum ha-
beat.

IV. Jussum ergo hic requirimus non Ratihabitionem per *pr. l. de Nupt.* Quod tamen ita subaudiri volumus, non quod Ratihabitio plane non possit Nuptias legitimas facere: sed negamus, quod ille subsequens consensus retrahatur ad liberos ante ratihabitionem natos, & ita nuptias retro non confirmari, sed demum à tempore consensus legitimas haberi. Et sic hic consensus non ut ratihabitio (cujus natura est ut retrahatur, ubi locum habet. *l. ult. in fin. pr. C. ad scitum Macedon. l. 25. C. de donat inter vir. & uxor c. cum in 3. de jure jur. in 6.*) sed ut jussus operabitur: ita videlicet, ut ex eo tempore quo consensus accessit, incipiant esse justæ nuptiæ: non retro tales habeantur, *l. manifestum (inter 8. & 9 in edit. Gothofr. posita) C. de Nupt. cum qua facile concordat l. 11. ff. de Stat. hom. uti etiam avo mortuo non probante nuptias, filii nepotes non sunt legitimi, licet jam sint justæ nuptiæ Coll. jur. Argent. l. 22. t. 2. th. 7. Bicc. in Nucl. ibid.* Non possumus urgere quasi ratihabitio comparetur mandato, ac id quod actum, est retrahat *de quo l. th. 25. d. l. ult.*

d. l. ult. fin. pr. C. de Sc. Maced. c. ratihabitionem 10. de R. 1. in 6. illud si-
 quidem in multis fallit, juxta communem Brocardicorum naturam,
 ut videre licet apud Barbof. lib. 16. c. 4. axiom. 14. & imprimis hoc casu,
 cum parum ratihabitione operetur & efficiat, quando jussus & consen-
 sus, id quod hic fit, necessario requiritur ut docent, Bald. & lafon. in l. 24.
 fin. n. 10. vers. quinto limita. C. de Procurat. Consil. Argentor. 1. Conf. 51. n.
 34. Unde & illud fluit, quod toties ratihabitione suum officium perdat,
 quoties ipsa lex pro forma mandatum & jussum requirit, utpote à cujus
 expressa forma recedi non potest Arum. exercit. Just. n. 2. th. 20.

V. Quoad Acquisitionem necessario quoque requiritur hic jussus in
 variis causis, ex quibus unam adduxisse sufficiat, ut est Hereditatis acqui-
 sitio. Notum est, hereditatem non solum per nosmetipsos, sed etiam per
 eos, quos in potestate habemus acquiri, cujusmodi est servus & filiusfam.
 §. 3. I. per quas person. cuiq. acquir. Hi enim heredes instituti confestim,
 acquirunt hereditatem ei, in cujus potestate sunt, ut nec momento ali-
 quo subsistat in persona eorum l. 79. ff. de A. vel O. H. modo hic jussus
 præcedat l. 25. §. 4. ff. d. t. & quidem specialis d. l. 25. §. 5. Nihil autem,
 refert, fiat jussus præsens, vel per literas, vel per internuncium d. l. 25. §. 4.
 Parum quoque interest, quibus verbis pater utatur in jubendo, modo
 verba ad sint, ex quibus constet de voluntate patris fac. d. l. 25 §. 6. 7. 9,
 10. ff. de A. vel O. H. Hinc si mandat ut hereditatem colligat, videtur
 mandasse, ut adeat d. l. 25 §. 7. & seqq. l. 51. §. 1. ff. d. t. ubi plura exem-
 pla congesta leguntur. Et hoc procedit in acquisitione hereditatis, se-
 cus quam in Bonorum possessione, ubi ratihabitione sufficit l. 6. §. 1. ff. d. t.
 l. 1 C. qui admitt. ad bon. poss. Quemadmodum etiam alii dantur casus
 in quibus jussus patris non est necessarius, I. quando ipse pater consen-
 tiente filio gerit pro herede l. 4 C. de jur. delib. II. Si pater diu possedit
 hereditatem l. 6. §. 3. ff. de A. vel O. H. III. Si pater sit furiosus l. 52. pr. ff.
 d. t. IV. In Castrensi hereditate, si miles à commilitone instituatur l. 5.
 ff. de castrens. pecul. quos & alios recensitos vide in Colleg. Jur. Arg. lib.
 29. t. 2. th. 7. & Nucl. D. Bicc. l. 29. t. 2. th. 5. & 6.

In causis
 Acquisitionum
 & in
 specie He-
 reditatis.

VI. Quoad alienationem Peculii dicimus Filiumfam, nihil donare
 aut alio modo alienare posse, nisi præcedente hoc patris consensu.
 Quod ipsum clarius patet, si respiciamus ad varias Peculii species,
 Faciunt autem Dd. communiter quadruplex peculium Filiifam. & ita
 distribuunt: Peculium filiifam. est vel Paganum vel Militum. Illud rursus
 vel Communis

Distribu-
 tio peculii
 vel Communis

vel *Profecitium*, vel *Adventitium*: hoc vel *Castrense* vel *quasi Castrense*.
Profecitium peculium dicitur, quod ex re & substantia patris ad filium
Profecitium proficiscitur. § 1. *vers. sancitum enim I. per quas person. cuiq; acquir. l. 5. §.*
um quid? 5. ff. de jur. dot. *Adventitium* peculium est, quicquid filio aliunde, quam
Adventiti- à patre, vel ejus contemplatione acquiritur: sive labore & operâ ipsius,
um. sive alienâ liberalitate ad illum pervenit, puta legato aut donatione
 aut hereditate ei delatâ d. l. 5. §. 1. ff. de jur. dot. l. 6. pr. C. de bon. quæ li-
Castrense. ber, &c. *Castrense* peculium est, quod filiusfam. in castris vel extra ca-
 stra per causam militiæ acquisivit, ut sunt stipendia & quæ in militiam
 abeunti vel in ea degenti à parentibus, cognatis, uxore vel amicis do-
 nantur. l. 6. l. 11 l. 13. ff. de Castrens. pecul. *Quasi Castrense* peculium di-
Quasi Ca- citur, quod filiusfam. in togata ac literata militia sibi paravit: puta ex
strense. advocationibus, professionibus, assessuris, consultationibus & simili-
 bus, l. ult. C. de inoffic. testam. l. 14. C. de advoc. divers. judicior. l. 34. l. 50.
 C. de Episc. & Cler. l. 7. C. de bon. quæ liber.

VII. De hoc peculio Castrensi & Quasi, constat filiumfamil. liberè
 disponere posse, & inter vivos, & in ultimâ voluntate §. ult. I. de milit.
 testam. & in fin. pr. l. quib. non est permis. facer. testam. dum hujus pecu-
 lii ratione filiusfam. pro patrefam. habeatur. Præcipua difficultas vide-
 tur esse circa peculium Adventitium novæ & veteri Jurisprudentiæ in-
 cognito nomine sic appellatum. Primus enim Constantinus creditur
 introduxisse, ut bona materna & ejusdem lineæ separarentur, & solo
 usufructu relicto patri, proprietas esset liberorum, quod Imperatores
 seqq. confirmarunt & auxerunt, & tandem Justin. eandem conditio-
 nem omnium bonorum Adventitiorum, quæ aliunde, quam à patre
 obvenirent liberis, esse voluit; quin & casus quosdam introduxit, qui-
 bus filius in bonis adventitiis plenam proprietatem haberet. Secun-
 dum quæ duæ existunt hujus peculii species.

VIII. Ad priorem quæ ordinariâ habet naturâ pertinent. I. Bona mat-
 na, quæ sunt res devolutæ ad liberos ex successione matris, sive ex testa-
 mento sive ab intestato, l. 1. C. de bon. mat. II. Bonâ materni generis, quæ
 parentes maternæ lineæ supra primû gradum in liberos, vel testamento,
 vel quocunq; largitionis titulo vel etiam intestati successione contu-
 lerunt l. 2. C. de bon. matern. III. Ea quæ accipiuntur à filio quidem ex
 causa dotis ab uxore, à filia verò ex donatione propter nuptias l. 2. 4. 5.
 & 6. C. de bon. quæ liber. IV. Ea omnia, quæ ex alia quacunque causa
 filius-

filiusfam. acquisivit, sive ea laboribus suis, sive liberalitate fortunæ quæ-
 fivit *d. l. 6 pr. C. de bon. quæ liber.* Hæc enim omnia acquiruntur, quoad
 usumfructum patri, quoad proprietatem filio, adempta ipsi liberrimâ
 absque patris consensu disponendi facultate, ita ut ne quidem testari
 de iis possit. *l. ult. §. 5. vers. filius autem famil. C. d. t. Ad alteram* speci-
 em bonorum Adventitiarum, quorum filius habet plenam proprietatem
 referuntur I. Quæ filio vel filiafam. à Principe vel Augusta dona-
 ta sunt *l. 7. C. de bon. quæ liber.* II. Si filius invito patre hereditatem
 vel legatum agnoverit *l. ult. pr. med. C. d. t.* III. Si filius cum
 patre successit fratri suo ex utroque latere conjuncto. *Nov. 118. c. 2.*
 IV. Si servus ita filio acquisitus fuerit ut eum statim manumittat.
l. ult. §. fin. C. de bon. quæ liber. V. Si parentes non justa ex causa divor-
 tium faciunt, bona enim eorum ex triente cedunt monasterio, & bes
 qui superest, pleno jure cedit liberis *Nov. 134. c. 11.* VI. Si pater usum-
 fructum remisit filio, cujus est proprietas *l. 6. §. 2 C. de bon. quæ lib.*
 VII: Si mater vel avus aviaque ex maternâ linea nolit patrem usumfru-
 ctum habere *N. 117. c. 1.* Et de his liberè posse filium contrahere, eaque
 pro lubitu administrare inter omnes constat.

IX. Illud maximè hic quæritur: An de his bonis filiusfam. testamen-
 tum facere possit? Sanè sic Magni nominis Viri statuunt, eo quod hoc
 peculium ad quasi Castrense referendum esse censeant, moti legibus &
 rationibus non contemnendis. Vid. *Treutl. vol. 2. disp. 10. th. 2. lit. C. & disp. 11. th. 2. lit. A.* Quia tamen contrariam placet communi Interpp.
 scholæ & Ampliissimæ in hac Universitate Facultati Juridicæ, in
 præsentem illorum sententiam huc apponere lubuit. Quamvis enim li-
 bera filiofam. administratio in præfato peculio concessa sit *l. fin. §. 5.*
vers. filius autem fam. C. de bon. quæ liber. non tamen jus familiæ sive pa-
 tris famil. in eo obtinet, sicut in castrensibus, de quibus publica causa
 militiæ videtur hoc speciale jus persuasisse, *arg. l. 8. ff. de his qui sui vel*
alien. jur. l. fin. C. de inoffic. testam. At in Adventitiis ejusmodi nulla
 causa publica vel fingi vel ostendi potest. Unde & Imperator in *pr. l.*
quib. non est perm. fac. testam. præter hos inquit, qui Castrense peculium
vel quasi castrense habent, si quis alius filiusfam. testamentum fecerit, inutile
est, licet suæ potestatis factus decesserit. Imò apertius hoc liquet ex *l. pen.*
C. qui testam. fac. poss. de qua constat eam non loqui de peculio profe-
 ctio, quoniam hoc filius habet consensu patris, & certum est de eo

Filiusfam.
 an possit
 testari. de
 peculio Ad-
 ventitio.

Explic. l.
 pen. C. qui
 testam.
 fac. poss.

disponere filium non posse. Sed & hoc certum, quod nec ibi agatur de bonis castrensibus vel quasi, quæ non recipiunt hanc distinctionem ad effectum hoc vel illo modo disponendi, an teneantur consensu patris, nec ne, & de quibus constat filium testari posse: relinquitur ergo quod ibi agatur de bonis Adventitiis, de quibus in *d. l. prædicatur*, filiosfam. cujuscunque gradus vel sexus testamentum facere non posse.

Mutatio
juris veteris.

X. Quibus tamen hoc addimus; jure novissimo hæc valde esse immutata in favorem filiorumfam. Nam moribus & tacita consuetudine Germaniæ invaluit, patriam potestatem solvi I. *Separatione*, qua liberi à patribus separant, separatim habitare incipiunt, & propriam Oeconomiam instituunt, wann jemand seine eigne Nahrung und Haushaltung anstellet/und also sein eigen Herr wird. II. *Contractus nuptii*: apud plurimas enim Nationes veluti in Gallia, Britannia, Hispania, Lusitania, Belgio, Neapoli, Italia imò & in Germania constanter illud servatur, quod cum consensu parentum, aut iis non dissentientibus liberi conjugium ineunt, eo ipso præsertim quoad contractus & ultimas voluntates, sui juris & pro emancipatis habeantur, contra jus Civile §. 2. *fin. J. de Scto Tertullian. l. 5. C. de Condit. in sert. l. 20. junct. l. 22 ff. ad L. Jul. de adult* Soluta autem matrimonio semel dissoluta patria potestas non reviviscit, ut pulchrè tradit Tiraquell. in *LL. connubi. gl. 3. n. 1. Et per t. Wurmbser. præct. obs. Tit. 36. obs. 9. Bicc. in Nucl. l. i. t. 7. th. ult.* Quibus casibus si filiusfam. aliquid acquirat, non subjacet huic censuræ, utrum ex liberalitate fortunæ, aut alio modo hoc consecutus sit, sed quicquid & quocunque modo acquirat, sibi acquirat.

DE AUCTORITATE.

Auctoritas

XI. Hactenus de Consensu Antecedente, quem justo ordine excipit Consensus Concomitans, qui dicitur *Auctoritas*. Licet autem *Auctoritatis* vocabulum in genere sumptum multis & variis subjectis tribuatur, ut est auctoritas Imperatoris & Principis §. 1. *J. de Adopt. l. 2. pr. ff. eod. Magistratus l. 26. ff. de Negot. gest. Dominorum & patrum l. 2. §. 1. ff. de pollicitat.* eorum inter quos jura consanguinitatis oriuntur. *l. 7. ff. de adopt.* tamen in specie & magis proprie tutori tribuitur, *arg. §. 1. J. de auct. tutor. §. 3. l. de her. quæ ab intest. deser. l. 26. C. de adm. tutor.* quomodo & nos hanc vocem accipimus & definimus cum *Pacio*: quod sit consensus qui in ipso negotio interponitur in *Isag. J. de auct. tut. per. §. 2. J. d. t.* vel plenius cum *Cujacio*: quod sit approbatio ejus, quod agitur

Ea quid sit.

tur

tur cum pupillo in *π ff. de admin tut.* Plenissime: quod fit approbatio
tutoris, verbis, non nutu, nec per epistolam, nec nuncium, *l. 1. §. 2. ff. de
tutel. l. 9. §. 5. ff. de auct. tut.* expressa, quæ interponitur perfecto eo,
quod pupillus eo præsentem gessit in *π C. de auctor. præstand. per l. 25. §.
4. ff. de A. vel O H.* Quæ definitiones ne invicem pugnent, possumus
Orationem in *d. §. 2. J. de auct. tutor.* propositam, vel sic resolvere: Tu-
tor in ipso negotio præsentem statim debet auctor fieri, ut intelligamus & præ-
sentiam tutoris in ipso negotio dum adhuc geritur, requiri, & statim
ut negotium perfectum est, auctorem fieri oportere. quod & arguit
mox sequens illatio, *post tempus vero. &c.* Vel si hæc verba, in ipso nego-
tio, ad illa, *auctor fieri*, referre malis, in ipso negotio fieri intelligi debet,
non quod fit, cum nihil dum gestum est; (quid enim tum probet tutor?)
sed quod fit negotio quidem cum pupillo jam gesto, sive tractatu præ-
sentem tutore habito, sed statim & in continenti subsequitur, & tracta-
tum illum concludit ac firmat. Sic in *l. 1. ff. de Solut.* In solutione sive
in re præsentem constituere dicitur, in quam causam solutum vellet, qui
statim atque solutum est constituit. *Vinn. ad d. §. 2. Inst.*

Explic. §.
2 J. de auct.
tutor.

XII. Hæc Auctoritas præcipue spectat Tutores respectu pupillorum,
& Curatores respectu negotiorum Minorennum. Quoad Tutores & pupil-
los sciendum, quod hæc auctoritas plane sit supervacua tutore ipso
negotium gerente. At pupillo gerente, quod aliquando necessarium,
puta si de servo manumittendo, aut de adeunda hereditate agatur, aut
constituendo Procuratore, *§. 1. fin J. de auct. tutor. §. fin. J. de Curat l. 24.
pr. ff. de admin. & peric. l. 11. C. de procurat.* locus est auctoritati tutoris;
eaque in quibusdam rebus, quæ à pupillo geruntur necessaria est, in qui-
busdam non. In quo hæc distinctio recepta & in formam
regulæ proposita est in *pr. J. de auct. tut. l. 9. in pr. ff. eod. & l. 28. pr. ff. de
pact.* Placuit meliorem quidem conditionem licere pupillis facere, etiam
sine tutoris auctoritate; deteriore vero non aliter, quam cum tutoris au-
thoritate. Et recte, nam ubi nullum incommodum metuitur, frustra
expectatur tutoris auctoritas, quæ ad hoc solum comparata est, ut in
metu periculi pupillo per illam consulatur. Quod si culpa tutoris in-
damnum inciderit pupillus; eo nomine tutorem obligatum habet
iudicio tutelæ. Cum autem in modo proposita regula, verba pleraque
sint homonyma, operæ pretium erit, antequam ad ipsam Obligatio-
nem pupillorum descendamus, ejus explicationem latiore hic sub-
jungere & sequentes notare Observationes.

In quibus
maximè
locum ha-
beat.

Regula.

XIII. Ob-

Quæ expli- XIII. *Observandum* igitur. I. quod ista negotia sive causæ pupillares
carur ostē- in quibus auctoritatem tutorum requiri diximus tractentur vel *in judi-*
dendo cio vel *Extra judicium*: Si *in judicio causæ* sunt vel *Criminales* vel *Civiles*.
quod cau- In *causis Criminalibus* tutores pupillis adesse debent, sive litem inferant,
sæ pupilla- sive lis illis inferatur, ne ex sua imperitia vel juvenili calore aliquid vel
res sint vel dicant vel taceant, quod si fuisset prolatum aut non expressum prodesse
judiciales. eis poterat, & à deteriore calculo eos eripere. *l. 4. C. de auctor. præst.*
l. 2. §. 1. ff. de Accus. quanquam & ipsi tutores pupillorum nomine ac-
 culari possint, *l. 22. ff. de his quæ ut indign.* *l. 14. ff. ad sc̄t. Turpill.* Quod
 etiam in Curatoribus respectu Minorum, *de quibus infr.* obtinet *dd. LL.*
 In *Civilibus* sine tutoris auctoritate nihil in judicio agi potest, quod no-
 ceat pupillis indefensis, licet ea, quæ ipsis profint, valeant, *l. 1. 2. C. qui*
legit person. stand. *l. 4. C. si advers. rem judic.* usq; adeo, ut si inter tuto-
 rem & pupillum lis sit exorta, tum Curator sit dandus *§. ult. l. de auct.*
Vel Extra- tutor. Si *extra judicium* pupilli quid gerunt, tum *vel damni periculum*
judiciales. *habent, vel non habent.* *Priore casu* omnino tutoris auctoritas requiri-
 tur: quia sine hac pupillus rem suam deteriorem facere nequit *pr. J. d. t.*
l. 9. pr. ff. eod. & propterea neq; hereditatem adire potest, neq; bonorum
 possess. petere, neq; hereditatem ex fidei commisso suscipere *§. 1. J. d. t.*
vid. tamen l. 7. C. qui admitt. ad bon. poss. At *posteriori casu* tutoris au-
 ctoritas non est necessaria, quia pupillo meliorem rem suam vel con-
 ditionem etiam sine hac facere licet. *d. pr. J. de auct. tut.* & propterea
 acquirere sibi stipulando & per traditionem accipiendo etiam sine
 tutoris auctoritate potest, *l. 9. pr. ff. de auct. tutor.* potest etiam ex mu-
 tuis obligationibus sine tutoris auctoritate rem suam meliorem face-
 re, *d. pr. J.* Nam in his ille, qui cum pupillo contraxit cogi potest, ut
 conventionem servet: at ipse pupillum invitum ad contractus obser-
 vationem cogere nequit. In his inquam, singulari favore pupillo tri-
 butum est, ut de vi contractus statuere liberè possit, an velit eam ra-
 tam vel irritam esse *d. pr. J. l. 13. §. 29. ff. de A. E.* Interim tamen & hoc
 sciendum, non posse pupillum ex contractu, quem non observat a-
 lium convenire v. c. si rem emerit, non potest eam consequi nisi pre-
 tium solvat, nam alioquin competit retentio *l. 7. §. 1. vers. idem potest ff.*
de Rescind. vendit. Hæc negotia *Extrajudicialia* iterum dependent *vel*
ex Conventione & consensu adeoq; ex contractibus veris sive nomina-
 tis sive innominatis: *vel ex re ipsa* adeoq; ex quasi contractibus. In qui-
 bus

Quæ hic
intelligan-
tur.

ibus prioribus, non etiam posterioribus tutoris auctoritate opus est
per l. 46. ff. de O. & A.

XIV. II. *Observandum*, quod ea, quæ in regula de pupillis dicuntur, non
ingenere omnes pupillos respiciant, sed illos duntaxat, qui aliquem in-
tellectum habent, non enim unius generis pupilli in jure nostro dantur. Aut
enim sunt Infantes, aut Infantia proximi, aut pueritati proximi. Hi au-
tem qui sunt, ut intelligatur, determinanda est primum ipsa infantia (quæ
certo jure includitur annis septem primis completis, l. 18. pr. & §. ult.
C. de jur. deliber.) & post tempus omne usque ad pueritatem (quæ in
masculis anno 15, in fœmellis anno 13, incipit, pr. §. quib. mod. tut. fin.)
dividendum in duos articulos æquales, quorum in priore erit ætas in-
fantia, in posteriori pueritati proxima. Ex his, seclusis infantibus,
quia nullum censentur habere intellectum verum sc. & plenum, seu in
actu secundo, ut vocant, & propterea non intelligant quod agunt, §. 9.
J. de Inutil. stipulat. intelligimus in modo proposita Regula Infantia
proximos & proximos pueritati. Quamvis enim in infantia proxi-
mis idem stricto jure dicendum esset, quod in infantibus, eo quod nec
ipsi, quid agunt, intelligant: utilitatis tamen causa benignior juris in-
terpretatio facta est, ut idem juris habeant, quod pueritati proximi, d.
§. 9. III. *Observandum*, quod meliorem facere pupillus conditionem
suam intelligendus sit, quando ipsi aliquid accedit ad patrimonium,
vel cum se aut rem suam ab obligatione liberat. Sicut deterior fit, cum
vel de suo alienat, vel se aut rem suam obligat. Cui consequens est, pu-
pillum solvendo vero creditori nihil agere, nummos enim non facit
accipientis, quoniam persona ejus plane inepta est ad alienandum, quo casu
ipsa persona locum repetitioni facit. Condictio enim indebiti non
solum oritur ex indebiti solutione, sed etiam si persona solvat, quæ sol-
vere non potest, l. 29. ff. de Condit. indeb.

II. Quod
hic exclu-
dantur pu-
pill. infan-
tes. Pupilo-
lus quotu-
plex.

Quid de
pupillis in-
fantia pro-
ximis sta-
tuendum.

Quando
pupillus
meliorem
vel deterio-
rem condi-
tionem
suam face-
re dicen-
dus.

Obligatio
pupillorū.

XV. Hi igitur pupilli *quid agunt vel interveniente auctoritate tuto-
rum suorum, vel citra eam*. Quoad prius quidvis recte gerunt, sive ac-
quirendo sive alienando: excepta alienatione rerum Immobiliū &
mobiliū preciosiorum, quæ servando servari possunt: utpote quæ
causæ cognitionem & magistratus decretum desiderat, t. t. ff. de reb.
eor. qui sub. tut. & C. de præd. & al. reb. min. fin. decret. & textum elegan-
tem in l. 22. C. de administr. tutor. ita ut ex isto gesto obligentur vere ac
proprie, sic ut necessitate astringantur solvendi per. pr. §. de Oblig. l. 3. pr.

B

ff. de

ff. de O. & A. Quoad posterius, an saltem naturaliter obligentur hi pupilli, non est exiguae difficultatis, ob varias Doctorum traditiones & apparentem Legum dissensum, quarum alia naturalem pupilli obligationem astruere ut l. 1. §. 1. ff. de Novat. l. 21. pr. ff. ad L. Falcid. l. 64. pr. ff. ad Sctum Trebell. alii negare videntur l. 41. ff. de Cond. indeb. l. 59. ff. de O. & A. &c. Nos in tanta varietate ita sentimus: nempe pupillum hoc casu naturaliter obligari, modo hac occasione ei aliquid obvenerit, licet exinde locupletior factus non sit l. 25. §. 1. ff. quand. dies leg. l. ult. pr. ff. de jure jur. l. 95. §. 2. vers. aliquando pro solutione cedit. l. 44. vers. item si pupillo ff. de Solut. l. 1. §. 17. l. 21. ff. ad L. Falc. Diximus naturaliter i. e. ea obligatione, qua vi sua & quamdiu sola est, nec aliud quid (locupletationem puta exemplo l. 5. ff. de auctor. tutor. l. 3. pr. ff. Commod. l. 3. §. 4. ff. de Negot. gest.) adjunctum habet, actionem sive exactionem parere non possit, sed soluti tantum retentionem, l. 94. §. 3. ff. de Solut. l. 9. §. penult. & ult. ff. de Scto. Maced. l. 10. ff. de O. & A. & alios quosdam effectus producat, compensationem puta l. 6. ff. de Compens. firmitudinem accedentis constituti, l. 1. §. 7. & seq. ff. de Constit. pecun. pignoris. l. 5. & 14. §. 1. ff. de pign. & hypoth. fideiussionis, §. 1. J. de Fideiuss. l. 127. ff. de V. O. Novationis l. 1. fin. ff. de Novat. Ex quo corrumpitur distinctio eorum, qui eo demum casu pupillum sine tutore naturaliter ex contractu obligari statuunt, cum locupletior factus est: nemo enim ex promissione sua, aut susceptione alienae obligationis unquam fit locupletior. Deinde eo casu non obligatur naturaliter tantum sed etiam civiliter, ut paulo post manifestum fiet.

Ejusdem
obligatio-
nis com-
pendiosa
explicatio.

XVI. Quae omnia E. ut manifestiora fiant totam rem in compendium redigamus servata distinctione inter contractus eos, quibus res aliqua ad pupillum pervenit, & inter eos quorum occasione nihil ad eum pervenit. Quo ad priores, quibus aliquid ad pupillum pervenit, iterum subdistingendum est, utrum ex illo factus sit locupletior, an non: Si enim ex ea re factus est locupletior (quod intelligitur etiam ex eo, quod non fit factus pauperior, alius talis futurus: ut, si rem sibi necessariam ex nummis solutis emit, quam alioquin de suo empturus fuerat, licet ea antea litem contestatam perierit, quasi locupletior factus intelligitur, quia tantundem de suo perditurus erat, etiamsi nummos solutos non accepisset, l. 47. §. ult. ff. de Solutionib. & Liber. Utrum autem pupillus factus sit locupletior nec ne, in hujusmodi quaestionibus id tempus spectatur, quo

quo agitur, seu tempus litis contestatae d. l. 47. §. ult. l. 4. ff. de Except. 1. 37. pr. ff. de Negot. gest.) obligatur non tantum eâ naturali obligatione, quæ parit soluti retentione, compensationem &c. sed etiam ea naturali obligatione, quæ producit actionem l. 10. ff. de O. & A. ex qua convenitur actione in id, quod locupletior factus est l. 5. pr. §. 1. ff. de auct. tut. l. 3. pr. ff. Commod. l. 3. §. 4. ff. de Negot. gest. Sin autem non factus est locupletior obligatur tantum naturaliter, l. 25. §. 1. ff. quand. dies legat. quæ quidem ad producendam actionem non est efficax, l. 16. §. 4. ff. de fideiuss. quomodo etiam accipienda, l. 59. ff. de O. & A. habet tamen hos effectus, ut si pupillus postquam perfectæ ætatis sit factus (secus enim si impubes l. 29. ff. de Condiçt. indeb.) solvat, solum ex hac naturali obligatione repeti non possit d. l. 25. §. 1. ff. quand. dies legat. l. 1. §. 17. l. 21. pr. ff. ad. L. Falcid. Item eum, ut Obligatio hæc novari possit per l. 1. §. 1. ff. de Novat. Quoad posteriores, quibus nihil ad eum pervenit nullo modo obligatur, & ne quidem naturaliter, eâ saltem Obligatione, ex qua esset soluti retentione, id quod probatur ex l. 41. ff. de Condiçt. indeb. Quæ ita nervose tradit. D. Biccini in suis Aur. Sect. 1. th. 45. lit. (gg) fusius autem deducta legi possunt apud Locã quest. Inst 68. 69. & 70. & Coll. Jur. Arg. l. 26. t. 8. th. 12. n. 2.

XVII. De obligatione Pupillorum huc usq; sequitur Obligatio Minorum. Notum est pupillis necessario dandos esse tutores, sed Minoribus invitis non necessario Curatores §. 2. ff. de Curat. Si tamen illos semel acceperint, eos retinere coguntur, etsi bene rem suam gerere possint, l. 1. §. ult. ff. de Minor. quo casu sine curatorum consensu nullum contractum inire possunt, sed si de facto contrahant, & eo ipso conditionem suam deterioreni reddant, contractum istum servare non astringuntur, l. 3. C. de in integr. rest. min. Qui vero nullum Curatorem acceperunt, hi quæ gerunt firma sunt; ita ut efficaciter ex eo non modo obligentur, sed contractum istum non impetratâ intra legitimum tempus in integram restitutione, præcise servare sint obstructi. De quo posteriori nulla dubitatio est. Maxima difficultas est in Minoribus puberibus Curatorem habentibus & absq; ejus consensu contrahentibus, an illi obligentur nec ne? Sanè acره hoc dissidium esse, & ab excellentissimis ingeniis magna argumentorum vi disputatum & controversum fuisse, neminem ut arbitror, latere potest, & pergit Doctoribus adhuc hærare ista disputatio, ita ut Clarissimi Jcti in affirmativam descendant. Communiter autem id negant, quorum sententiam & nos hac vice paucis deducemus.

Obligatio
Minorum.

An minores
sine cura-
toribus suis
obligentur.

Negat.

Ejus fun-
damenta.

Eplie. l. 3.
C. de in in-
tegr. rest.
minor.

Exceptio-
nes.

Ratihabi-
tio.

XVIII. Primum hujus fundamentum arripimus exinde, quia non minus minori, quam pupillo per dationem Curatoris est adempta bonorum seu rerum administratio *l. 1. ff. de Curat. furios.* Ergo etiam obligatio, quæ non minus ut alia, res quædam est, etsi incorporalis, *pr. in fin. l. de reb. corp. & incorp.* & bonis adnumeratur *l. 21. & ibi Gædd. ff. de V. S.* Deinde illud probatur *ex l. 3. C. de in integr. rest. min.* Unde colligimus ex oppositione puberis habentis & non habentis Curatorem, illum, si sine Curatoris Consensu contraxerit, mero jure tutum esse, hunc restitutione in integrum læsum juvari, non alia de causa, quam quod in hoc obligatio, quam omnis restitutio præsupponit *l. 16. pr. & §. 3 ff. de Minor.* substituerit, in illo ipso jure nulla nec restitutione indiga fuerit *d. l. 16.* Nimirum ut posteriori casu carentia curatoris validitatem obligationis sustentat; ita priori constitutio ejusdem nullitatem meram operatur. Quod pleniùs confirmari videtur ex ratione, quæ utuntur Impp. in *d. l. 3.* dum ajunt, ad exemplum prodigi contractum servari non debere, at ille ne naturaliter quidem obligatur sine curatore suo *l. 6. ff. de V. O.* Ergo. Unde sic concludimus: Si solius administrationis ademptio prodigum inhabilem efficit non solum ad alienandum, sed & ad obligandum naturaliter: Ergo etiam adultum, sed verum est prius *d. l. 6. ff. de V. O. E.* & posterius. Ratio consequentiæ quia & Curator prodigi rebus principaliter, personæ non item præstituitur.

XIX. Utcunq; autem Minor non interveniente auctoritate Curatoris sui contrahens efficaciter non obligetur, obligatur tamen I. Si locupletior factus sit, *arg. l. 14. ff. de Condict. indeb.* De quo casu etiam accipi potest, *l. 101. ff. de V. O.* II. Si sponsalia vel nuptias contraxerit, *l. 20. ff. de Rit. Nupt. l. 5. C. de Nupt.* III. Si minoris dolus intervenit, vel aliàs deliquit *arg. l. 1. §. 15. ff. de depos. l. 13. §. 1. ff. de dol. mal. l. 9. §. 2. l. 37. ff. de Minorib.* cum admittà impunita esse non debeant, *l. 95. §. 1. ff. de Solut. & liberat. l. 70. §. ult. ff. de fidejuss. & mandat. l. 37. §. 1. ff. de Minorib.* Vid. Magnif. D. Mestert. tract. Illustr. de Contract. Minor. quest. 7. & 8.

DE RATIHABITIONE.

XX. Hæc de Obligatione Pupillorum Minorumve dixisse sufficienter, Nunc transitum quoq; breviter faciemus ad tertiam Consensus speciem quæ nobis tractanda restât, & vocatur *Ratihabitio* sive *Ratificatio*; quod vocabulum in genere acceptum & confirmationem & firmitudinem simul

simul involvit, quæ tamen strictè loquendo invicem differunt. Confirmatio enim propriè est superioris, super actum inferioris, *t. t. x. de Confirm. util. vel. inutil.* Quomodo Episcopus confirmat electionem Canonico-
 rum, & Princeps confirmat statuta suarum civitatum. Ratihabitio vero à pari & ejusdem qualitatis homine fieri assolet. *Dec. in rubr. d. t.* Sic Firmum ad ea quæ facti sunt *Bart. ad l. 9. ff. quod met. caus.* Ratum ad jus & juris effectum trahunt *Alciat. in l. 13. C. de Transact.* Sed hæc verborum aucupia plura esse videntur, quam quod à viro bono observari debeant, qui ex mente agentium cæterisq; rerum & causarum circumstantiis omnia dijudicabit monente *Peck. ad reg. Ratum 9. de R. I. in 6.* Nobis hic idem est atq; actus confirmatio *Bestattung/ Bestigung.* & definitur, quod sit consensus, quò approbamus ex postfacto illud, quod nostro nomine gestum est, sive id fiat per procuratorem, sive alium. Diximus *ex post facto*, ut ita monstremus differentiam hujus à duabus præcedentibus consensus speciebus, de qua suo more multa cogessit *Lasfon. in l. 25. §. 4. ff. de A. vel O. H. & ex hæcenus disputatis satis liquet.*

Ea quid sit

XXI. Ratihabitio hæc interponitur *vel verbis vel tacite facta*; *l. 5. ff. Rat. rem. hab. & Verbis* quidè quando quis expressè voluntatem suam declarat. *Tacite* autem *varie* I. Receptione Literarum, quæ conjunctam habet taciturnitatem. Nam qui literas recipit, & contrariam testationem non facit, censetur ea, quæ illis literis continentur, rata habuisse *arg. l. 27. §. 2. ff. Mandat.* Unde responsum est à Paulo *in l. 16. ff. de Sct. Macedon.* quod si filius patre absente mutuam pecuniam accepit, & ad patrem literas misit, ut eam pecuniam solveret, debet pater si factum filii sui improbat, continuo testationem interponere contrariæ voluntatis, alioqui ipsa literarum receptio & retentio mutui ratihabitio-
 nem inducit. II. Per solutionem census seu pensionis per alium promissæ v. g. si quis alterius nomine & absq; illius mandato agrum aut domum pensionem annua conductit, & is cujus nomine conductio facta est, pensionem annuam solvat. III. Per solutionem expensarum in lite. Nam si quis solvat expensas factas in lite ab eo qui gessit se pro procuratore alterius, ipsa solutione, id quod nomine ejus gestum fuit, ratum habuisse dicitur *Alexand. conf. 127. n. 2.* IV. Ex usu, retentione, & possessione. Qui enim utitur, possidet vel derinet rem, quæ illi absenti ex contractu ab alio nomine illius facta cessa est, eundem contractum ratificare videtur *Ang. conf. 16. Peck. d. l. ubi duodecim modos subjungit*

Ratihabitio quot modis fiat. Verbis. Facto & quomodo.
 1.
 2.
 3.
 4.
 tacitam

ratam ratihabitionem inducentes. In genere autem hic notandum
quod fortior sit ratihabitione, quæ ex facto sit, quam quæ verbis interponitur, cum sæpè quis fictitè loquatur juxta *Bald. ad l. 5. C. qui accus. non poss. eamq; semper locum habere, nisi quando lex pro forma expressam ratihabitionem exigit. arg. c. is qui 44. de. R. 1. in 6.*

In quibus causis ea locum habeat. XXII. Hæc Ratihabitione locum habet in plurimis negotiis, ut I. Transactione, ubi procurator generalis transigere decidendi causa non potest, nisi dominus transactionem ratam habeat *l. 60. ff. de Procurat.* ubi enim quis negotium alterius gerens transegit, ibi potest rata habità transactione, transactio domino prodesse *arg. l. 3. §. ult. fin. ff. de transact.* II In materia Restitutiõnis in integrũ, si minores contractum gesserunt, quem majores facti expressis verbis vel scriptura, vel facto quodam *fac. l. 5. ff. rat. rem hab. comprobaverint t. t. C. si major. fact. rat. hab. l. 3. §. 1. 2. l. 30. ff. de Minor. C. 1. A. l. 4. t. 4. th. 87.* III In Scto Macedoniãno *l. 7. pr. C. de Scto Maced.* IV In Mandato *l. 60. l. 152. §. 2. ff. de R. I. v.* In pignore *l. 16 §. 1. ff. de pignor.* VI In Creditore, si alii, quam verò procuratoris solvatur *l. 12. §. ult. ff. de solut. & liberat.* VII In bonorum possessione *l. 6 §. 1. ff. de A. vel O. H.* secus quam in acquisitione hereditatis de quo *l. th. 5. egimus.* Ratio differentie varie ab Interpp. redditur ut videre est apud *Hillig. in D. E. 7 C. 6. lit. E.* VIII In Sententia pronunciata non omnibus litigatoribus presentibus, si absentes eam ratam habuerint *l. 3. C. quomod. & quand. judex. Bicc. in Nucl. ex C. 1. A. l. 42. t. 1. th. 25.* Sic aliæ causæ sunt quam plurimæ, in quibus hæc ratihabitione locum sibi vendicat, quæ omnia hic attingere nimis prolixum foret. Contra locũ non habet. I. quando ex ea aufertur jus tertio, late *Alexand. Conf. 78. lib. 5.* II. Quando æquitas repugnat *Id. ibid. n. 251.* III. Quando res non est integra *l. 62. ff. de solut. & liber.* IV. Quando mandatum pro forma certo tempore requiritur. *Bald. in l. 4. ff. de Offic. procons. & legat.* V. Quando id quod ratum haberi petitur, ipso jure est extinctum, *l. 1. ff. de Appell. recip.* VI. Quando ratihabitione & mandatum sunt disparis conditionis & nature *Rom. in l. 25. §. 3. n. 4 ff. de A. vel O. H.* VII. Quando quis ratam habet confessionem metu tormentorum factam *Roland. à Vall. conf. 2. n. 74.* VIII. Quando ex ignorantia seu ab ignorante fit. Qua de re pluribus egit *Peckius s. d. l. latissime autem omnium Henricus Bobic. ad c. mulieres 6. x. de sentent. excommunic.* quem omnino vide.

Ejus natu. r. hab.

XXIII, Vidimus causas in quibus Ratihabitione locum habeat, & in quibus

quibus non; sequitur jam ut intelligamus, quid in prædictis casibus o-
peretur, quod optimè ex natura ejus colligitur, quæ est ut retrahatur
& mandato comparetur *c. fin. de jurejur. in 6. l. ult. fin. pr. C. de Sct. Macedon. &c.* Quod etiam olim obtinuisse textus est *in l. 5. 6. ff. de Judic.* licet
inter Sabinianos & Proculjanos de eo controversia fuerit, ut patet ex
l. 1. §. 14. ff. de vi & vi armat. quam contentionem magnam fuisse prædi-
cat *Cujac. l. 17. obs. 20.* Quod adeo obtinet, ut etiam naturam Brocardici
induerit & pro regula observetur. Ad quam illustrandam quatuor no-
tabimus, I. quod hæc retractio fiat legis ministerio, & universa hæc res
fictione quadam legis constat, quia is qui ratum habet, ipse negotium
gessisse videtur *l. 6. §. 9. & 10. ff. de Negot. gest.* Legis porro officium est,
in his, quæ absq; legis auctoritate non constant fingere. II. Quod retro-
trahatur ad tempus actus seu negotii gesti, ut sic perinde obligetur ra-
tum habens, atq; si eo tempore ipse vel fecisset illud, vel fieri mandasset.
III. Quod ea dicatur æquiparari mandato, non vero propriè esse man-
datum. Cum enim Juri & Canonistæ utantur voce *Comparari*, eo ipso
tacite innuunt eandem esse naturam similibus *l. fin. ibiq; Gothofr. ff. Man-
dat.* nullum autem simile esse idem *l. 21. C. de Episc. & Cleric.* sed in mul-
tis differre, id quod hic etiam fit. Compertum enim est (1.) mandatum
præcedere, ratihabitionem vero sequi. (2.) mandatum in alienis esse,
posse, quod tamen de ratihabitione exprimi nequit. *c. ratum 9. de R. l. in
6.* IV. Quod procedat hæc æquiparatio quoad effectum obligandi, aut
non quoad effectum obligationis producendæ, sive non quoad genus
actionis, ut protenus hinc actio mandati nasci oporteat *Bachov. in com-
ment. ff. de Neg. gest. c. 2. n. 2.* Quod si enim negotium gestum sit absente
domino, nulloq; prius intercedente mandato, non mandati, sed nego-
tiorum gestorum actionem nasci statuit *Peck. ad d. Reg. 10.*

Quæ de-
claratur.

XXIV. Ut autem hæc Ratihabitione plenius mandato comparetur re-
quiritur etiam hoc, ut negotium revera fuerit ejus, qui ratum habuit.
Bachov. d. l. Ratum enim quis habere non potest, quod ipsius nomine
non est gestum *l. 13. ff. de precar. c. cum quis 23. de sentent. excommun. in 6.*
Nisi, quod limitationis loco notandum, in præjudicium ratum habentis;
nempe si negotium, de quo quæritur, sine ratihabitione nõ habet suum
plenum effectum secundum intentionem agentium; ut cum quis
obligat rem meam, quo casu non habet illa obligatio plenum effectum
absq; mea ratihabitione *l. 41. ff. de pignor. act.* tunc possum ratum habere

Quid am-
plius in Ra-
tihabitione
nerequirat
tur ut ma-
dato com-
paretur.
Ut negotium
nostro no-
mine sit
in
gestum.

in præjudicium, id, quod non est meo nomine gestum l. 1. §. 6. ff. quod
 jussu l. 16. §. 1. ff. de pignor. & hypoth. l. 3. C. de R. V. Si vero negotium, de
 quo quæritur, sine ratihabitione habet suum plenum effectum, secun-
 dum intentionem agentium, tum hæc regula procedit nihilominus,
 etiamsi in suam ratihabitionis præjudicium ratum habere velit v. g. Ali-
 quis interfecit hominem vel perpetravit aliud delictum suo non alieno
 nomine, certe effectum suum jam habet sine ratihabitione, & propter
 ea ratihabitione in præjudicium alterius illud ratum habentis non tam-
 large operatur, ex quo non suo nomine delictum perpetratum est. Col-
 ligitur autem negotium nostro nomine verè esse gestum primo ex eo,
 quod is qui gessit sciverit negotium ad me pertinere. Deinde quod
 protestatus sit, se nomine meo gerere. Quid enim, inquit, Paulus in l.
 34. post med. ff. de Neg. gest. si etiam protestata est mater, se filium ideo
 alere, ut aut ipsum aut tutores ejus conveniat? Deniq; si amicitiam do-
 cuerit, ex quo conjiciendum sit, meo nomine potius gessisse eum,
 quam suo aut alterius l. 6. §. 3 ff. de Negot. gest. Add. D. Tabor. in Barbos.
 lib. 16. Axiom. c. 2. & Peck. d. l.

Negotium
 nostro no-
 mine esse
 gestum un-
 de constat.

Quæ nasca-
 tur actio
 ex Ratihabitione.

Pugna in-
 ter l. 60. ff.
 de R. I. &
 l. 6. §. 9. &
 seq. ff. de
 Neg. gest.

XXV. Cognito ergo eo negotium esse nostrum, & nostro nomine
 gestum, à nobis quoq; ratificatum, oritur ex ista ratificatione actio, de
 qua leges nostræ diversimodè loquuntur. Nam in l. 60. ff. de R. I. Ul-
 pianus simpliciter rem ita definit: *Si quis ratum habuerit quod gestum est
 obstringitur mandati actione.* Et quid mirum quod ita sit decisum, nam quo
 mandatum, nisi exinde mandati actio, sicubi modo actio nascitur; quod
 ideo adjicimus, si modo actio nascatur inter mandantem & mandatariu:
 Nam utut in delictis verè possit esse mandatū, quoad delictū, inter con-
 trahentes tamen h. e. inter mandantem & mandatarium nulla compe-
 tit actio §. 7. f. l. 6. §. 3. l. 22. §. 6. ff. Mandat. cum illud mandatum non
 sit obligatorium, nisi inter mandantem & tertium cui furtum v. g. fa-
 ctum est. §. 8. §. 11. l. de oblig. quæ ex delict. nasc. l. 15. §. 1. ff. ad L. Corn. de
 sicar. Ast huic Ulpiano directo sese opponit Julianus in l. 6. §. 9. & seq.
 ff. de Neg. gest. qui ex hoc negotio Negotiorum gestorum actionem
 competere vult. Quæ loca optime ad concordantiam rediguntur, Si di-
 stinguamus in casu, ubi ratihabitione quæ d. l. 60. actionem mandati pare-
 re dicitur, accedit, utrum ad negotium, quod geri cœptum est, nondum
 autem est consummatum accedat; nam hoc casu mandati nascitur ob-
 ligatio, qui enim in eo negotio probat præteritum, is mandat futu-
 rum,

rum, & qui mandat tibi, ut pro se fidejubeas, idem videtur tibi mandare, ut solvas pro ipso *l. 47. fin. ff. de Condict. indeb.* ita is, qui ratum habet te pro se fidejussisse, tibi quoque videtur mandare, ut pro se solvas. Et huc pertinet. *c. 10. de R. l. in 6.* Quod si vero ad negotium absolutum & consummatum ratihabitio accesserit, ad quod mandatum accedere non potuit *l. 12. §. 14. ff. Mandat.* negotiorum gestorum actio datur non mandati *d. l. 6. §. 9. 10. l. 7. ff. l. 9. C. de Negot. gest.* Et sic distinguit *Coll. Jur. Argent. lib. 3. tit. 5. th. 46.* & ex eo *D. Bicc. in Nucl. lib. 3. tit. 5. th. 23.* Alii aliter, non enim diffitemur multos gravissimos Viros esse, qui se in hoc volutando saxo mirum in modum torquent, de quo visum remittimus quemvis ad *Hillig. Don. Enucl. lib. 15. c. 15. lit. C.* ubi post aliorum opiniones rejectas probat conciliationem *Lopez. Animadvers. 131. n. 2.* maxime, qui satis solidè videtur hæc omnia discussisse.

XXVI. Non minori difficultati expositum est: utrum Retrotractio, in qua natura Ratihabitio consistit, & cujus *l. th. 25. n. 2.* facta est mentio ita fiat, ut actio obligatioque ex ipsa ratihabitioe ejusque tempore virtutem & vitam accipiat, an vero ab ipso tempore negotii gesti. Est hæc dubitatio minimè contemnenda homini in foro ac legibus versanti: inde enim fit, ut forum vel ex loco negotii, vel ex loco ratihabitioe metiamur. Nam si negotia mea Chilonii gessit Cajus, & ego Rostochii existens, quod illic gestum est ratum habeo: Si ratihabitio ad tempus & locum actus gesti retrotrahitur, potero ratione contractus illius Chilonii conveniri perinde ac si præsens ibi contraxissem. Sin autem ex tempore ratihabitioe obligor duntaxat, utique non potero, sed is qui cum Cajo meo nomine contraxit, forum meum hic Rostochii sequi cogetur. Quod si ex utroque oriatur actio, utrobique recte me conveniet *Alberic. ad l. 6. §. 9. ff. de Negot. gest.* Nobis placet hæc decisio, quod ex tempore negotii gesti obligatio incipiat operari suum effectum, paria enim sunt ab initio esse tale vel redire ad tale *Joh. Monachus in c. cum quis 23. de sent. & excomm. in 6.* Sed si ab initio negotium esset nostrum ipso facto sine ratihabitioe, oriretur actio ex negotio gesto, ergo etiam nunc cum nostrum esse incipit per ratihabitioem. Et cum duo reperiuntur, quorum unum est causa alterius, inspicitur istud tanquam principale *l. 8. ff.*

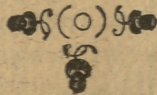
Retrotractio quando obligationem & actionem pariat.

Ret.

73
Rev. amot. Sed gestio est causa ratihabitionis, non verò ratihabitio est causa gestionis, nec ratihabitio inducit præcedentem materiam ex qua agitur, sed præexistentem applicat ratum habenti. Accedit quod effectus denominatur à priori non posteriore *Bart. in l. 9. C. de Neg. gest.* Unde sicut lex ex priore pacto, non ex lege confirmante pactum jus tribuit *l. 6. ff. de pact.* & in contractu permutationis non ex implemento, sed ex contractu prævio datur actio *l. 3. C. de rer. permut.* ita quia gestio est per prius & ratihabitio per posterius, non ex ratihabitione, sed ex gestione ipsa actio oritur aperteque decidit Ulpianus in *l. 3. §. 7. ff. de Neg. gest.* negotiorum gestorum actionem ex negotio gesto esse. Et si non tam autoritates in disputando, quàm aut rationis momenta, aut legis verba spectanda sunt. *Cic. lib. i. de Natur. Deor.* ipse Justinianus expressis verbis hanc contentionem definiens ait: *Sicut & aliàs ratihabitiones negotiorum gestorum ad illa reduci tempora oportet. in quibus contracta sunt. l. 25. fin. C. de Donat. int. vir. & ux.* quod & de ipsa actione intelligit. Quæ verba cum sint clara & aperta, utique nulla alia contorta & sinistra interpretatione ad alium sensum trahi debent, ut bene monet *D. Peck. ad reg. 9. de R. l. in 6. & Castrensis ad d. l. 9. C. de Neg. gest.* Atq; hæc de Triplici hoc consensu dixisse sufficiant. Cætera Lectoris studio relinquuntur. Et ne instituti mei terminos transcendere videar receptui nunc cano, Tu Cándide Lector.

--- -- -- *Si quod novisti rectius illis
Candidus imperti, si non his utere mecum.*

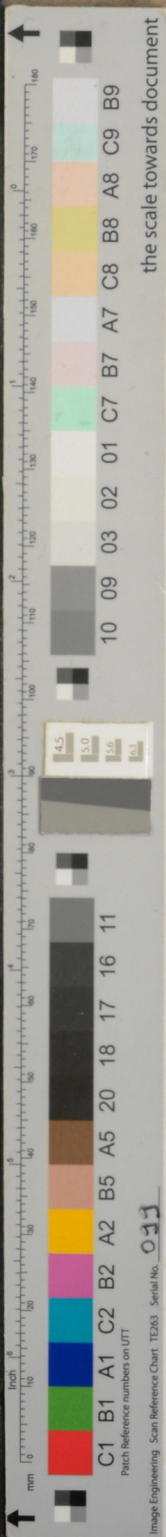
DEO UNI ET TRINO SIT LAUS
ET GLORIA.

the scale towards document

Et jam ut investigemus, quid in prædictis casibus
ne ex natura ejus colligitur, quæ est ut retrotrahatur
retur *c. fin. de jurejur. in 6. l. ult. fin. pr. C. de Sct. Mace-*
olim obtinuisse textus est *in l. 5. 6. ff. de Judic. licet*
Proculejanos de eo controversia fuerit, ut patet ex
armat. quam contentionem magnam fuisse prædi-
Quod adeo obtinet, ut etiam naturam Brocardici
ala observetur. Ad quam illustrandam quatuor no-
ec retractio fiat legis ministerio, & universa hæc res
gis constat, quia is qui ratum habet, ipse negotium,
§. 9. & 10. ff. de Negot. gest. Legis porro officium est,
is auctoritate non constant fingere. II. Quod retro-
actus seu negotii gesti, ut sic perinde obligetur ra-
eo tempore ipse vel fecisset illud, vel fieri mandasset.
æquiparari mandato, non vero proprie esse man-
Jcti & Canonistæ utantur voce *Comparari*, eo ipso
em esse naturam similiam *l. fin. ibiq. Gothofr. ff. Man-*
simile esse idem *l. 21. C. de Episc. & Cleric.* sed in mul-
hic etiam fit. Compertum enim est (1.) mandatum
itionem vero sequi. (2.) mandatum in alienis esse,
de ratihabitione exprimi nequit. *c. ratum 9. de R. I. in*
dat hæc æquiparatio quoad effectum obligandi, aut
m obligationis producendæ, sive non quoad genus
shinc actio mandati nasci oporteat *Bachov. in com-*
c. 2. n. 2. Quod si enim negotium gestum sit absente
ius intercedente mandato, non mandati, sed nego-
ctionem nasci statuit *Peik. ad d. Reg. 10.*
m hæc Ratihabitione plenius mandato comparatur re-
ut negotium revera fuerit ejus, qui ratum habuit.
enim quis habere non potest, quod ipsius nomine
ff. de precar. c. cum quis 23. de sentent. excommun. in 6.
nis loco notandum, in præjudicium ratum habentis;
a, de quo quæritur, sine ratihabitione nõ habet suum
secundum intentionem agentium; ut cum quis
quo casu non habet illa obligatio plenum effectum
tione *l. 41. ff. de pignor. act.* tunc possum ratum habere
in

*Que de-
claratur.*

*Quid am-
plius in Ra-
tificatione
nerequirat
tur ut ma-
dato com-
paretur.
Ut negoti-
nostro no-
mine sit
gestum.*